

G M I N A

ZAKRZEWO

„Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji”

Zatwierdzam,

Wójt Gminy Zakrzewo

mgr Marek Buława

Zakrzewo, lipiec 2023 r.

Spis treści

1.	Cel i podstawy prawne opracowania.....
2.	Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.....
2.1	Jezioro Borówno.....
2.2	Jezioro Proboszczowskie.....
2.3	Jezioro Wielki Smólsk.....
2.4	Jezioro Bielsko.....
2.5	Jezioro Śmiardówka.....
3.	Inne zbiorniki wodne i cieki, gdzie zidentyfikowano zagrożenia.....
4.	Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych na terenie Gminy.....
5.	Kontakty alarmowe
6.	Podsumowanie.....

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 714) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada:

- 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji — osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- 3) **na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym"**.

Zadania, o których mowa w ust. 1, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

Przygotowując powyższe opracowanie wykorzystano również następujący akt prawny:

- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 2625; ze zmianami z 2022 r. poz. 1549, poz. 2185 i poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i poz. 412, M. P. z 2022 r. poz. 819, poz. 823, poz. 834 i poz. 909).

W opracowaniu użyto następujących sformułowań dotyczących miejsc, które są wykorzystywane do rekreacji wodnej (kąpiele, pływanie itp.): „kąpielisko”, „miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli” oraz „miejsce wykorzystywane do kąpieli”. W przypadku zwrotu „kąpielisko”, rozumie się przez to miejsce zdefiniowane zgodnie z art. 16 pkt. 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne: - wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych; W przypadku zwrotu „miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli”, rozumie się przez to wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem, funkcjonujący przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym (art. 39 ust. 1). zgodnie z art. 16 pkt. 28 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

W przypadku użytego w opracowaniu zwrotu „dzikie plaże” nie ma on odniesienia do definicji ustawowej, są to miejsca wykorzystywane do plażowania i kąpieli, bardzo często bez jakiegokolwiek infrastruktury.

2. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

2.1 Jezioro Borówno

Jezioro Borówno położone jest na północ od wsi Kujan. Posiada kształt wydłużony w kierunku południowym oraz na północny wschód. Linia brzegowa jest silnie rozwinięta, zbiornik posiada połączenie z kilkoma niewielkimi jeziorami. Od strony południowej łączy się z jeziorem Kujan Mały, od północy z jeziorem Czarcim i Zielonym (Wierzchołek). Przez jezioro przepływa Kocunia zwana w górnym biegu Skicką Strugą.

Jest to jezioro rynnowe, o podniesionym poziomie wody przez wybudowany na wypływie próg piętrzący. W miejscowości Kujan na dwóch odpływach znajdują się piętrzące budowle betonowe, z których jedna (na Skickiej Strudze) ma służyć piętrzącą z dwoma upustami.

Największe przegłębienie jeziora znajduje się w jego centralnej części, a największe wypłylenia występują w zatokach, co pociąga za sobą rozwój roślinności wodnej. Jezioro Borówno jest główną osią obszaru NATURA 2000 Uroczyska Kujańskie.

Pod względem rybackim jezioro jest zaliczane do typu leszczowo-sielawowego. Strefę brzegową jez. Borówno tworzy min. trzcina, sitowie, pałka wąskolistna z niewielką ilością skrzypu oraz tataraku. Z roślin zanurzonych występuje wywłócznik, moczarka, rogatek oraz

rdestnica. W przypadku roślin pływających dominuje grzybień biały i grązel żółty. Brzegi jeziora porasta las sosnowy.

We wsiach Kujanki oraz Kujan występuje zabudowa mieszkaniowa oraz letniskowa. W związku z powyższym nad jez. Borówno w sezonie wakacyjnym panuje wzmożony ruch.

Pomimo że jezioro spełnia głównie funkcję rekreacyjno-turystyczną, ale służy również do celów rybackich. Na jeziorze prowadzi się gospodarkę rybacką.

Jez. Borówno

Nad jeziorem Borówno znajdują się dwa miejsca wykorzystywane przez mieszkańców i turystów do kąpieli:

- I. „Kąpielisko nad jez. Borówno w Kujankach” w centrum wsi Kujanki. Miejsce wykorzystywane przez mieszkańców i turystów do plażowania i kąpieli zlokalizowane na działce stanowiącej własność gminy Zakrzewo. Plaża piaszczysto- trawiasta, łagodne zejście do wody. Na terenie plaży znajduje się budynek z zapleczem socjalnym oraz pomosty. Teren jest oznakowany informacją, że kąpiel po zakończeniu sezonu kąpielowego następuje na własną odpowiedzialność z uwagi na brak opieki ratowników. W sezonie kąpielowym WOPR wypożycza sprzęt wodny, tj. kajaki.

Plaża gminna nad j. Borówno

- II. „plaża przy ośrodku Unimetal” zlokalizowana w Kujankach na terenie kompleksu domków ośrodka wczasowego. Ośrodek posiada piaszczystą, niestrzeżoną plażę z dużym pomostem, brodzikiem i ślizgawkami dla maluchów. Ośrodek prowadzi wypożyczalnię rowerów i sprzętu wodnego (łódzie, kajaki i rowery wodne). Przy ośrodku jest zlokalizowany duży plac zabaw, siłownia zewnętrzna, boisko do siatkówki i piłki nożnej. Plaża w sezonie wypoczynkowym nie ma opieki ratowniczej.

2.2 Jezioro Proboszczowskie

Plaża nad Jez. Proboszczowskim

Jezioro Proboszczowskie położone jest we wschodniej części Zakrzewa. Ma powierzchnię 11 ha, szerokość 220m i długość 570 m. Brzegi jeziora są porośnięte trzciną. Południowo-wschodnia część jeziora jest otoczona skarpą, na której głównym występującym gatunkiem jest głóg. Jezioro jest połączone ciekami wodnymi z j. Łączyn oraz z j. Borówno. W jeziorze dominującym gatunkiem ryb jest karaś, karp, amur i lin. Na jeziorze prowadzi się gospodarkę rybacką.

Plaża nad jez. Proboszczowskim jest zlokalizowana w południowo-wschodniej części jeziora. Brzeg jeziora jest piaszczysty, nasłoneczniony, zejście łagodne, bez gwałtownych spadków. Na plaży zamontowano tablicę z informacją, że jest to plaża niestrzeżona. Na długości 2/3 linii brzegowej jeziora biegnie promenada, tj. ścieżka dla pieszych oraz rowerzystów.

W sezonie wakacyjnym w sąsiedztwie plaży znajduje się toy-toy. Ponadto w miesiącach wypoczynkowych na pobliskim terenie prowadzona jest sprzedaż lodów oraz kawy.

Jez. Proboszczowskie

2.3 Jezioro Wielki Smólsk

Jezioro Wielki Smólsk leży w wschodniej części Gminy Zakrzewo, nieopodal miejscowości Wersk. Powierzchnia zwierciadła wody według różnych źródeł wynosi od 12,5 ha do 14,47 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 114,8 m n.p.m. lub 114,6 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 3,4 m, natomiast głębokość maksymalna 5,5 m. Jezioro jest otoczone lasem sosnowym, brzeg jeziora porośnięty trzciną. We wschodniej części jeziora znajduje się niewielka trawiasta plaża. Jezioro jest wykorzystywane przez wędkarzy podczas połowów oraz przez amatorów pływania w otoczeniu urokliwych borów sosnowych. Plaża jest miejscem znacznie odosobnionym, z którego to korzystają w większości mieszkańcy sąsiednich wiosek. W sezonie zimowym wykorzystywane jest przez osoby morsujące.

2.4. Jezioro Bielsko

Jezioro położone w centrum wsi Wersk, we wschodniej części Gminy Zakrzewo.

Jez. Bielsko

Powierzchnia zwierciadła wody według różnych źródeł wynosi od 12,5 ha do 18,66 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 114,1 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 3,7 m, natomiast głębokość maksymalna 8,2 m. Brzegi jeziora porasta trzcina. Jezioro od strony północnej oraz zachodniej jest otoczone borami sosnowymi. Plaża nad jez. Bielsko jest zlokalizowana w południowej części jeziora. Plaża jest piaszczysta, nasłoneczniona, zejście łagodne, bez gwałtownych spadków. Na plaży zamontowano tablicę z informacją, że jest to plaża niestrzeżona.

2.6 Jezioro Śmiardówka

Jezioro położone niedaleko wsi Śmiardowo Złotowskie. Powierzchnia zwierciadła wody według różnych źródeł wynosi od 38,5 ha 54,15 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 112,4 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 3,0 m, natomiast głębokość maksymalna 8,1 m.

Jez. Śmiardówka

W jeziorze występuje wiele gatunków ryb: karp, amur, szczupak, sandacz, lin, węgorz, płóc, okoń, leszcz, krap, ukleja. W związku z powyższym jezioro jest wykorzystywane przez wędkarzy do połowów. Od wschodniej części jeziora występują wypłyenia z licznymi roślinnościami jak np. grązele. Od strony północnej na odcinku stancy wędkarskiej występuje najgłębsze miejsce jeziora około 7,2m. Na działce nr 183/113 obręb Śmiardowo znajduje się łagodne zejście do jeziora, które wykorzystywane jest przez nielicznych do kąpieli. Brak plaży, urządzono dzikie miejsce do rozpalania ognisk.

2.7. Inne zbiorniki wodne i ciek, gdzie zidentyfikowano zagrożenia

I. Jezioro Stary Wersk- od strony południowej, miejsce wykorzystywane przez wędkarzy i mieszkańców sąsiednich nieruchomości.

Jez. Stary Wersk

II. Jezioro Mały Smólsk- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

Jez. Mały Smólsk (w tle jez. Bielsko)

III. Jezioro Zielone- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

Jez. Zielone (z lewej Strony)

IV. Jezioro Czarcie- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

V. Jezioro Kujan Mały wraz z Skicką Strugą- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

Jez. Kujan Mały z Skicką Strugą, w tle jez. Bórowno

VI. Jezioro Łączyn – miejsce wykorzystywane przez wędkarzy (wraz z wiatą na brzegu jeziora).

VII. Jezioro Głomskie wraz z rzeką Głomią – miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

Jezioro Głomskie jest zlokalizowane w północnej części gminy. Powierzchnia zwierciadła wody według różnych źródeł wynosi od 21,0 ha do 29,06 ha. Zwierciadło wody położone jest na wysokości 114,6 m n.p.m. Średnia głębokość jeziora wynosi 2,5 m, natomiast głębokość maksymalna 4,2 m. Brzegi jeziora porośnięte trzciną, teren położony blisko linii brzegowej porośnięty drzewami (olcha, wierzba). Jezioro znajduje się w otoczeniu pól oraz łąk. Teren jeziora w wykorzystywany przez wędkarzy.

Jez. Głomskie

VIII. Jezioro Zakrzewskie wraz z rzeką Kocunią- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy

Jezioro Zakrzewskie zwane jest również jeziorem Kościelnym, położone w południowo-wschodniej części Zakrzewa. Jezioro ma kształt owalny. Brzegi jeziora od strony północnej, zachodniej oraz wschodniej przechodzą w podmokłe łąki. Powierzchnia jeziora wynosi 8,28 ha. Wody jeziora połączone są ciekim wodnym z jez. Proboszczowskim, jez. Czarcie i jez. Borówno.

Jez. Zakrzewskie(z lewej strony)

IX. Rzeka Łużanka- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

X. Zbiornik wodny stanowiący własność Nadleśnictwa „Suche Doły”- miejsce wykorzystywane przez wędkarzy.

Zbiornik wodny „Suche Doły”

3. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych na terenie Gminy

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód na terenie Gminy Zakrzewo są pogodna aura i okresy wakacyjno — wypoczynkowe. W okresie letnim wzrasta liczba korzystających z kąpeli oraz sprzętu wodnego, więc należy liczyć się ze wzrostem zagrożenia związanego z przypadkami utonięć. Kąpiel lub zabawa w wodzie, to forma rekreacji związana z letnim wypoczynkiem, ze względu

na łatwość dostępu z brzegu i płytką wodę. Wejście do wody rodzi jednak zagrożenie, z którym należy się liczyć.

Szczególnie groźne sytuacje to:

- wiry,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wstrząs termiczny,
- niewystarczające umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
- nieodpowiednia zabawa,
- skurcze,
- skakanie do nieznanej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych,
- w przypadku dzieci- brak nadzoru rodziców.

Zagrożenia dla osób kąpiących wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpieli (miejsca porośnięte roślinnością wodną, miejsca bagniste),
- występowania w wodzie obiektów zanurzonych stwarzających zagrożenie,
- wykonywania skoków do wody bez znajomości jej głębokości,
- kąpieli w niekorzystnych warunkach atmosferycznych (silne falowanie, niska temperatura wody, wyładowania atmosferyczne).

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi to:

- niedostateczne umiejętności sterowania jednostką, wykonywanie ryzykownych manewrów,
- zły stan zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystne warunki pogodowe,
- brak odpowiednich środków bezpieczeństwa,

- znikoma wiedza na temat batymetrii terenu,
- występowanie nieoznaczonych, niebezpiecznych miejsc dla kajakarzy (rumosz drzewny, zanurzone elementy pod taflą wody),
- w przypadku „wywrotek” sprzętu pływającego - zagrożenia analogiczne jak dla osób kąpiących się.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatu tlenowego to:

- niedostateczna kwalifikacja, brak wiedzy oraz praktyki nurkowej,
- nieodpowiednia ocena warunków atmosferycznych wpływających na widoczność pod wodą,
- przekraczanie maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowanie obiektów zanurzonych wpływających na bezpieczeństwo nurka (np. sieci rybackie, rumosz drzewny).

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu,
- załamanie się pokrywy lodowej pod osobą wchodzącą na taflę lodu, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych,
- załamanie się pokrywy lodowej podczas wjazdu na nią samochodem, ciągnikiem, quadem,
- w przypadku wpadnięcia do wody- szok termiczny, nieumiejętność pływania, szybkie wychłodzenie organizmu, brak narzędzi umożliwiających wyjście na powierzchnię lodu,
- niedostosowanie ubrania do panujących warunków atmosferycznych, co może doprowadzić do powstawania odmrożeń bądź zamarznięcia.

Potencjalne zagrożenia dla osób przebywających na kąpieliskach i innych miejscach wykorzystywanych do kąpieli:

- skażenie wody w wyniku zakwitów sinic - kąpiel w wodzie zanieczyszczonej toksynami sinicowymi może wywoływać podrażnienia skóry, zapalenie spojówek, dolegliwości układu pokarmowego i oddechowego, w tym zawroty głowy, wymioty i gorączkę,
- skażenie środowiska w wyniku awarii i przedostania się do wód substancji niebezpiecznych, np. ropy naftowej, oleju,
- pożary roślinności przybrzeżnej oraz lasów.

5. Kontakty alarmowe

1. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Złotowie, 77-400 Złotów ul. Domańskiego 48a, tel. 47 771 99 00.

2. Ochotnicze Straże Pożarne na terenie Gminy Zakrzewo

I. Ochotnicza Straż Pożarna w Zakrzewie

ul. Słoneczna 1, 77-424 Zakrzewo

fb.com/OspZakrzewo

II. Ochotnicza Straż Pożarna w Głomsku

Głomsk 47, 77-424 Zakrzewo

fb.com/OSP-Głomsk

III. Ochotnicza Straż Pożarna w Kujanie

Kujan 23, 77-424 Zakrzewo

fb.com/OSP-Kujan

IV. Ochotnicza Straż Pożarna w Ługach

Ługi 16a, 77-424 Zakrzewo

fb.com/lugiOSP

V. Ochotnicza Straż Pożarna w Wersku

Wersk 45, 77-424 Zakrzewo

fb.com/Osp-Wersk

4. Posterunek Policji w Lipce ul. Kościuszki 16, 77-420 Lipka, tel. 67 265 03 60.

5. Komenda Powiatowa Policji w Złotowie, aleja Piasta 49, 77-400 Złotów, tel. 47 774 32 11

6. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego Oddział Miejsko-Powiatowy w Złotowie, Stawnica 33, 77-400 Złotów, hartkuba1@wp.pl

Poza wyżej wymienionymi organami należy w razie zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji kontaktować się z poniższymi numerami telefonu:

1. 112- nr alarmowy, bezpłatny, obowiązuje na terenie całej Unii Europejskiej
2. 601 100 100- nr alarmowy- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

6. Podsumowanie

Analiza zagrożeń na obszarach wodnych jest dokumentem, który powstał w wyniku przeprowadzenia oględzin i zidentyfikowaniu miejsc potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi.

Zidentyfikowane na terenie Gminy Zakrzewo dzikie plaże zostały oznakowane tablicami „Miejsce niestrzeżone”. Ponadto w przedmiotowej analizie wskazano zbiorniki wodne i ciekі gdzie zidentyfikowano zagrożenie. W związku z powyższym należy te miejsca obserwować i w przypadku wykorzystywania tych miejsc przez turystów i mieszkańców do plażowania i kąpieli należy uwzględnić w analizie jako »dzikie plaże» oraz oznakować.

Analiza ma na celu uświadomienie mieszkańcom Gminy Zakrzewo o mogących występować zagrożeniach przy akwenach wodnych oraz o obowiązku przestrzegania przepisów. Kąpiel w miejscach niestrzeżonych, niedozwolonych oraz nieoznakowanych może doprowadzić do nieodwracalnych w skutkach zdarzeń, a nawet tragedii.

Sporządziła:
Krystyna Thomas
Zakrzewo, czerwiec 2023 r.